

Bağışıklama ve Aşı ile İlgili Sorular ve Kısa Cevaplar

Questions on Immunization and Vaccination and Short Answers

Ateş Kara (iD)

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Çocuk Enfeksiyon Hastalıkları Bilim Dalı, Ankara, Türkiye

Makale atfı: Kara A. Bağışıklama ve aşı ile ilgili sorular ve kısa cevaplar. J Pediatr Inf 2022;16(1):51-52.

Soru 1: Grip aşısı ne zaman yapılmalıdır?

İnfluenza ülkemizde genellikle Aralık ayının ikinci yarısından sonra etken olmaya başlamaktadır (1). Bu yönü ile değerlendirildiğinde Aralık ayının ikinci haftası öncesinde antikor yanıtının elde edilmiş olması uygun olacaktır. Bununla birlikte özellikle COVID-19 pandemisi ile birlikte 2019 yılı sonrasında gerçek anlamda mevsimsel özelliğinin görülmediği de bilinmelidir. Özellikle 2021 yılı içerisinde Haziran ayında vaka bildirimleri olurken, Eylül ayından itibaren de bildirimlerin olduğu T.C. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü haftalık influenza raporlarında görülmektedir. Ayrıca son yıllarda, her ne kadar influenzanın aktivitesinde artış Aralık ayının ikinci yarısında başlamış olsa da Ekim ve Kasım aylarında vaka tespit edildiği de bilinmektedir. Bu bilgilerin ışığında influenza aşısının klinik kullanıma sunulması ile birlikte aşının uygulanması tercih edilmeli ve belirli bir zaman süreci beklenmemelidir. Diğer taraftan ülkemizde influenza aktivitesi Nisan ayına kadar devam ettiği için aşı uygulamasının Mart ayı dahil yapılabileceği de akılda tutulması gereken bir noktadır. Aşı uygulaması sonrasında antikor yanıtının 14. günden itibaren koruyucu olduğu kabul edilmektedir. Bu açıdan influenzadan korunmanın aşı uygulanmasının 14. günü itibarıyla başladığı da unutulmamalıdır. Bu açıdan özellikle ilk kez aşılanacak ve dokuz yaşından küçük olan çocukların influenza aşılarının iki doz olarak, en erken dört hafta ara ile önerildiği ve korunmalarının da ikinci dozdan 14 gün sonra olacağı da bir diğer detay olarak hatırlanmalıdır.

References

1. T.C. Sağlık Bakanlığı Mevsimsel Grip. 2021 - 2022 Haftalık İnfluenza Raporları. Erişim adresi: <https://grip.gov.tr/tr/haftalik-influenza-raporu>
2. T.C. Sağlık Bakanlığı Aşı Portalı. Erişim adresi: <https://asi.saglik.gov.tr>

Soru 2: Ülkemizde COVID-19 aşılarda primer ve rapel aşı doz uygulamalarında immün sistem baskılaması olan kişilere aşı uygulama önerileri nasıldır?

COVID-19 Bilimsel Danışma Kurulu'nun 03.11.2021 tarihli toplantısı ile "Solid organ nakli, kemik iliği nakli yapılmışlara, aktif kanseri olanlara, HIV enfeksiyonu olup CD4 sayısı 200'ün altında olanlara, hemodiyaliz hastalarına, yüksek doz steroid veya ciddi immünsupresyon yapan biyolojik ajan kullanan kişilerde primer aşılanmanın üç doz" olarak uygulanması önerilmiştir.

mRNA aşılıyla yapılacak primer aşılanma ikinci dozdan en az 28 gün geçtikten sonra yapılacak üç dozla tamamlanacak şekilde, inaktif aşı tercih edilmiş ise ikinci dozdan en erken iki ay sonra üçüncü dozun yapılması şeklinde öneride bulunulmuştur. Ayrıca antikor yanıtının düşük olması ihtimali yüksek olan bu tanımlanan kişilere, her iki aşı için de üçüncü dozdan altı ay sonra hatırlatma dozu yapılması da önerilmiştir. Bu önerilerin değerlendirilmesinde özellikle transplant hastaları ile ilgili yayınların esas alındığı düşünülmektedir (1-3). COVID-19 pandemisinin ilerleyen dönemlerinde ortaya çıkan varyantların aşı cevabından kaçabilme özellikleri nedeni ile rapel doz uygulamasında son dozdan üç ay sonra aşılarda yapılabilceği de açıklanmıştır.

Yazışma Adresi/Correspondence Address

Ateş Kara

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı,
Çocuk Enfeksiyon Hastalıkları Bilim Dalı,
Ankara-Türkiye

E-mail: ateskara@hacettepe.edu.tr

Geliş Tarihi: 20.01.2022

Kabul Tarihi: 25.02.2022

Çevrimiçi Yayın Tarihi: 09.06.2022

©Telif Hakkı 2022 Çocuk Enfeksiyon Hastalıkları ve Bağışıklama Derneği.
Makale metnine www.cocukenfeksiyon.org web sayfasından ulaşılabilir.

References

1. Kamar N, Abravanel F, Marion O, Couat C, Izopet J, Del Bello A. Three doses of an mRNA covid-19 vaccine in solid-organ transplant recipients. *N Engl J Med* 2021;385(7):661-2. [\[CrossRef\]](#)
2. Benotmane I, Gautier G, Perrin P, Olagne J, Cognard N, Fafi-Kremer S, et al. Antibody response after a third dose of the mRNA-1273 SARS-CoV-2 vaccine in kidney transplant recipients with minimal serologic response to 2 doses. *JAMA* 2021;326(11):1063-5. [\[CrossRef\]](#)
3. Hall VG, Ferreira VH, Ku T, Ierullo M, Majchrzak-Kita B, Chaparro C, et al. Randomized trial of a third dose of mRNA-1273 vaccine in transplant recipients. *N Engl J Med* 2021;385(13):1244-6. [\[CrossRef\]](#)

Soru 3: Trombofil hastalığı Biontech aşısı için bir kontrendikasyon mudur?

Trombofil hastalığı Biontech aşısı için bir kontrendikasyon oluşturmamaktadır. Bununla birlikte, adenoviral vektör aşılarının uygulanması sonrasında 2021 yılının Şubat ayının sonlarından itibaren bildirimler olmuştur. Adenoviral vektör bazlı bir aşı olan AstraZeneca aşısı olan kişilerde protrombotik bir sendrom gözlenmiştir. Benzer bulgular daha sonra Johnson&Johnson aşısı olanlarda da gözlenmiştir. Bu sendrom, aşı kaynaklı immün trombotik trombositopeni (VITT) olarak belirlenmiştir. Ayrıca trombositopeni sendromu (TTS) ve aşı kaynaklı protrombotik immün trombositopeni (VIPIT) ile tromboz olarak da adlandırılmıştır.